Knjižničarske novice

Gregor Škrlj, Narodna in univerzitetna knjižnica

Konferenca šolskih knjižničarjev 2026

V prostorih Zavoda sv. Stanislava Ljubljana je, 30. marca 2026, potekala konferenca namenjena šolskim knjižničarjem. Osrednje teme so bile usmerjene v spodbujanje bralne kulture, razumevanje bralnih navad mladih ter posodobitev kurikularnih dokumentov.

Po uvodnih pozdravih **Romane Fekonja** (Zavod RS za šolstvo) in **Sandija Vrabca** (predstavnik Ministrstva za vzgojo in izobraževanje), se je strokovni del pričel s plenarnimi predavanji.

Vanja Kavčnik Kolar (Zavod RS za šolstvo) je v svoji predstavitvi *Domače branje – izziv za sodobne mlade bralce in učitelje/strokovne delavce* izpostavila domače branje kot poseben izziv za sodobno generacijo mladih bralcev. Prikazala je novosti in priložnosti na področju branja pri predmetu slovenščina v osnovnih in srednjih šolah, ki jih prinaša kurikularna prenova iz leta 2025. Pouk se osredotoča na oblikovanje spodbudnega učnega okolja, v katerem se upoštevajo različna bralna zanimanja ter zmožnosti učencev in dijakov. Pri domačem branju pa se poudarja pomen samostojnega branja celovitih besedil, izbirnosti ter oblikovanja prijetne bralne izkušnje in pozitivnih bralnih navad.

Razstavni prostor z gradivi ZRSŠ (foto: Gregor Škrlj)

S Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani sta **dr. Polona Vilar** in **dr. Sabina Fras Popović** predstavili izsledke raziskave *Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah*. Osredotočili sta se na podatke, ki so jih prispevale šolske knjižnice in rezultati so presenetili. Raziskava se je osredotočala na bralne navade in odnos do branja med strokovnimi delavci v različnih vrstah knjižnic ter vzgojno-izobraževalnih zavodih. Ugotovitve so pokazale, da šolski knjižničarji branje dojemajo kot pomembno vrednoto in svoj osrednji hobi, pri čemer izrazito favorizirajo tiskana gradiva v slovenščini. Kljub splošno pozitivnemu odnosu do branja pa se soočajo s pomanjkanjem namenskega časa za branje na delovnem mestu in ovirami pri nabavi kakovostnega sodobnega gradiva.

Predavanje *Poglobljeno branje, branje z/za razumevanje(m)*, ki ga je izvedla **mag. Marija Lesjak Reichenberg** (Zavod RS za šolstvo), je udeležencem osvetlilo probleme upada sposobnosti poglobljenega branja zaradi vpliva digitalnih medijev ter interneta. Poglobljeno branje ter branje na višji ravni sta bila predstavljena kot ključna procesa za razvoj analitičnega mišljenja, kognitivne potrpežljivosti in empatije. Zaradi nevroplastičnosti možganov namreč pretirana raba zaslonov krepi le površno preletavanje informacij, medtem ko slabi nevronske poti, potrebne za globoko analizo kompleksnih besedil. Predavateljica je z interaktivnimi nalogami udeležence tudi aktivno vključila udeležence.

Drugi del srečanja je bil namenjen novostim na področju sistemskih sprememb. *Posodobitev kurikularnih dokumentov KIZ (osnovne šole, gimnazije in srednje šole) in izvajanje knjižnične dejavnosti v vzgojno-izobraževalnih zavodih* je pojasnila **Romana Fekonja** (ZRSŠ). Obrazložila je posodobitve kurikularnih dokumentov za področje knjižnično-informacijskih znanj v osnovnih in srednjih šolah, ki jo narekujejo družbene spremembe ter nove potrebe učencev. Dodala je, da so ključni premiki prenove usmerjeni od zgolj podajanja vsebin k jasno definiranim ciljem ter od učitelja k aktivnemu vključevanju učenca v središče procesa. Ob tem pa se poudarja razvijanje kritičnega mišljenja, ustvarjalnosti, digitalne pismenosti ter trajnostnega razvoja. Šolske knjižnice imajo v tem procesu pomembno vlogo, tako pri obogatitvi poučevanja, individualnem razvoju bralca ter medpredmetnem povezovanju.

Tehnološki vidik izobraževanja je dopolnila **dr. Mirjam Oblak** (MVI) s predstavitvijo projekta in aplikacije za projektno učenje imenovane Raziskuj, načrtuj, deli z APU, ki bo strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju v pomoč pri strukturiranju in spremljanju projektnega dela v razredu.

Popoldanski del srečanja je bil namenjen neposredni izmenjavi izkušenj. Šolske knjižničarke so v okviru predstavitev primerov iz prakse prikazale inovativne načine dela, ki jih že uspešno izvajajo v svojih šolah in knjižnicah. Ta del je omogočil dragocen vpogled v konkretne rešitve za izzive.

Predstavitve so potekale v štirih vzporednih sekcijah, kjer so udeleženci prisluhnili primerom dobre prakse:

Predstavitev primerov iz prakse – 1. VIO Moderatorki: Sandra Fišter, Tadeja Česen Šink	**Predstavitev primerov iz prakse – 2. VIO** Moderatorki: Katja Brezovnik, Tatjana Vučko	**Predstavitev primerov iz prakse – 3. VIO** Moderatorki: Mateja Drnovšek Zvonar, Andreja Urbanec	**Predstavitev primerov iz prakse – SŠ, GŠ, DD …** Moderatorki: Katarina Jesih Šterbenc, Metka Kostanjevec
Simona Horvat (OŠ Puconci)	Kristina Maraž (OŠ Koper)	Urša Bajda (OŠ Tončke Čeč)	Katja Colja (Ekonomska šola Ljubljana)
Mojca Kastelic (OŠ Sostro)	Andreja Nagode Burger (OŠ Komenda Moste)	Mojca Finžgar Eleršek (OŠ Simona Jenka Kranj)	Mojca Dominik (Biotehniška šola Maribor)
Edica Klanjšček Schlegel (OŠ Dornberk)	Barbara Podjed (OŠ Komenda Moste)	Ksenija Kregar (OŠ Livada, Velenje)	Maja Erhovnic (Dijaški dom Bežigrad Ljubljana)
Nina Prešern (OŠ Brinje Grosuplje)	Urša Prus (OŠ Loka Črnomelj)	Tina Pajnik (OŠ Vide Pregarc)	Mojca Kosovel (Šolski center Nova Gorica)
Štefka Zore (OŠ Venclja Perka)	Magdalena Svetina Terčon (OŠ Miroslava Vilharja Postojna)	Andreja Pogorevc (OŠ Minke Namestnik Sonje Slovenska Bistrica)	

Tabela z razporedom predavanj

Srečanje se je zaključilo z ugotovitvijo, da knjižnična dejavnost na področju vzgoje in izobraževanja ostaja steber bralne pismenosti, vendar zahteva nenehno posodabljanje in prilagajanje sodobnemu času. Udeleženci so dogodek zapustili z dodatnimi strokovnimi znanji, praktičnimi orodji za nadaljnje delo ter novimi poznanstvi.

Organizacijski odbor, od leve proti desni: Romana Fekonja, Metka Kostanjevec, Katarina Jesih Šterbenc, mag. Mateja Drnovšek Zvonar, Tadeja Česen Šink, Sandra Fišter, Katja Brezovnik, Tatjana Vučko in Andreja Urbanec (foto: Gregor Škrlj)